

Tartalom

Oldal	Könyv	Rövidítés
v	Előszó	
vii	Bevezetés	
1	Máté evangéliuma	<i>Mt</i>
54	Márk evangéliuma	<i>Mk</i>
87	Lukács evangéliuma	<i>Lk</i>
142	János evangéliuma	<i>Jn</i>
180	Az apostolok cselekedetei	<i>ApCsel</i>
232	Pál levele a rómaiakhoz	<i>Róm</i>
257	Pál első levele a korinthusiakhoz	<i>1Kor</i>
280	Pál második levele a korinthusiakhoz	<i>2Kor</i>
295	Pál levele a galatákhoz	<i>Gal</i>
303	Pál levele az efezusiakhoz	<i>Ef</i>
311	Pál levele a filippiekhez	<i>Fil</i>
317	Pál levele a kolosséiakhoz	<i>Kol</i>
323	Pál első levele a thesszalonikaiakhoz	<i>1Thess</i>
328	Pál második levele a thesszalonikaiakhoz	<i>2Thess</i>
331	Pál első levele Timóteushoz	<i>1Tim</i>
338	Pál második levele Timóteushoz	<i>2Tim</i>
343	Pál levele Tituszhoz	<i>Tit</i>
346	Pál levele Filemonhoz	<i>Filem</i>
348	A zsidókhöz írt levél	<i>Zsid</i>
368	Jakab levele	<i>Jak</i>
374	Péter első levele	<i>1Pt</i>
382	Péter második levele	<i>2Pt</i>
387	János első levele	<i>1Jn</i>
394	János második levele	<i>2Jn</i>
395	János harmadik levele	<i>3Jn</i>
396	Júdás levele	<i>Júd</i>
398	A jelenések könyve	<i>Jel</i>
423	Szójegyzék	
432	Térképek	

“Az egész Írás Istentől származik, és hatékonyan használható a tanításra. Alkalmas arra, hogy meggyőzően rávilágítson a bűneinkre, helyreigazítson bennünket, és megmutassa, hogyan éljünk Isten útja szerint.”

2 Timóteus 3:16

Ószövetség Rövidítés

Könyv	Rövidítés
1Mózes	<i>1Móz</i>
2Mózes	<i>2Móz</i>
3Mózes	<i>3Móz</i>
4Mózes	<i>4Móz</i>
5Mózes	<i>5Móz</i>
Józsue	<i>Józs</i>
Bírák	<i>Bír</i>
Ruth	<i>Ruth</i>
1Sámuel	<i>1Sám</i>
2Sámuel	<i>2Sám</i>
1Királyok	<i>1Kir</i>
2Királyok	<i>2Kir</i>
1Krónikák	<i>1Krón</i>
2Krónikák	<i>2Krón</i>
Ezsdrás	<i>Ezsd</i>
Nehémiás	<i>Neh</i>
Eszter	<i>Eszt</i>
Jób	<i>Jób</i>
Zsoltárok	<i>Zsolt</i>
Példabeszédek	<i>Péld</i>
Prédikátor	<i>Préd</i>
Énekek	<i>Énekek</i>
Ézsaiás	<i>Ézs</i>
Jeremiás	<i>Jer</i>
Jeremiás siralmai	<i>JSir</i>
Ezékiel	<i>Ez</i>
Dániel	<i>Dán</i>
Hóseás	<i>Hós</i>
Jóel	<i>Jóel</i>
Ámósz	<i>Ám</i>
Abdiás	<i>Abd</i>
Jónás	<i>Jón</i>
Mikeás	<i>Mik</i>
Náhum	<i>Náh</i>
Habakuk	<i>Hab</i>
Zofóniás	<i>Zof</i>
Haggeus	<i>Hag</i>
Zakariás	<i>Zak</i>
Malakiás	<i>Mal</i>

Előszó

Az Újszövetségnek ezt az új magyar fordítását elsősorban azok számára készítettük, akik valóban szeretnék megérteni Isten üzenetét. Olyan fordításra törekedtünk, amely pontosan és hűségesen kifejezi a görög nyelvű szöveg értelmét, ugyanakkor könnyen érthető, egyszerű és világos.

A fordítók meggyőződése szerint a jó fordítás hatékonyan közvetíti az eredeti szöveg szerzőjének gondolatait, szándékát és üzenetét. Sőt, ugyanolyan természetesen és egyszerűen szól a mai olvasóhoz, mint ahogy a maga korában a szerző a saját kortársaihoz. A hűséges fordítás nemcsak a megfelelő szavak kiválasztását jelenti. Arra törekedtünk, hogy az eredeti szöveg üzenetét, értelmét fogalmazzuk meg a mai magyar nyelv eszközeivel, és közérthető formában. Azt akartuk, hogy a mai olvasóra is ugyanolyan hatással legyen, mint az eredeti szöveg a korabeli közönségre: ugyanazt az érdeklődést keltse fel, ugyanúgy hordozza a mondanivaló súlyát és jelentőségét, mint több ezer évvel ezelőtt.

Bár a hatékony kommunikáció fontos volt a fordítók számára, nem szorította háttérbe a pontosság és hűség követelményét. A pontosságot azonban nem úgy értelmeztük, mint az eredeti nyelvtani formákhoz való merev ragaszkodást, hanem az eredeti gondolatokhoz való hűséget.

Akik a Biblia — és különösen az Újszövetség — könyveit leírták, arra törekedtek, hogy mondanivalójukat hatékonyan átadják. Ez világosan látszik a stílusukból. Ennek az új magyar fordításnak a készítői az ő példájukat követték. Igyekeztek az eredeti szöveg értelmét egyszerű és természetes formába önteni, hogy könnyen érthető legyen, és ne akadályozza, hanem segítse a magyarul beszélőket a Biblia igazságainak megértésében.

Ebben a fordításban a következőkkel igyekeztünk segíteni a jobb megértést:

- ahol nehezen érthető, vagy többértelmű kifejezések szükségessé tették, rövid kiegészítő magyarázatot, vagy rokon értelmű kifejezést iktattunk közbe, dőlt betűvel és zárójelben,
- amikor hosszabb magyarázatra volt szükség, azt csillaggal (*) jelöltük. Ilyenkor a magyarázat a lap alján (lábjegyzetben) található. Ugyanígy jelöltük a Biblia más helyéről vett idézeteket, és a szövegváltoztatokat is,
- ha az illető szó, vagy kifejezés sokszor előfordult, akkor kereszttel (†) jelöltük, és a hozzá kapcsolódó magyarázat a kötet végén, a Szójegyzékben található.

Az Újszövetség első négy könyvében — az evangéliumokban — a fejezetcímeket sokszor utalás követi. Ezek segítségével az olvasó megtalálhatja a párhuzamos szövegrészeket a többi evangéliumban is.

Nemzetközi Bibliafordító Központ

A kiadó, The Bible League (TBL Magyarország Alapítvány), nem kíván állást foglalni a Szent Szellem — Szentlélek kérdésben. A jelen kiadványban megjelenő használat a fordítók véleményét fejezi ki.

TBL Magyarország Alapítvány

Bevezetés

Az „Újszövetség” a teljes Biblia második része. A „Biblia” görög szó, „könyvek”-et jelent. Valóban, a Biblia hatvanhat különböző könyvből áll, amelyeket két csoportra osztunk: az első az „Ószövetség” (mai szóval „régi szövetség”), a második az „Újszövetség”. Ezeket az elnevezéseket több száz éve használják. A „szövetség” szó jelent „végrendeletet” és „szerződést” is. Többek között arra utal, hogy Isten, ígérete szerint megáldja azokat, akik megtartják a vele kötött szövetséget. A Régi Szövetséget Isten Izrael nemzetével (ma sokszor zsidó népnek nevezik őket) kötötte, Mózes közvetítésével. A Biblia első része, az „Ószövetség” erről, és Izrael történetéről szól. Az „Újszövetség” könyvei pedig arról az új szövetségről szólnak, amit Isten mindazokkal kötött, akik Jézus Krisztusban hisznek. Ezért ennek a középpontjában maga Jézus áll, aki által ez az Új Szövetség létrejött.

Az Ószövetség könyvei beszámolnak Isten Izrael nemzetével kapcsolatos hatalmas tetteiről. De arról is, hogy Izrael az egész világ számára Isten áldását fogja közvetíteni, mert Isten ezt elhatározta. Ezek az írások mindvégig nagy várakozással tekintenek a Messiás, vagyis a Megváltó (Szabadító, Megmentő) eljövetelére, akit Isten küld el, hogy általa terveit megvalósítsa.

Az Újszövetség szerves folytatása az Ószövetségnek, hiszen éppen arról szól, hogyan érkezett meg ez a várva-várt Messiás, aki nem más, mint Jézus Krisztus, és mi a jelentősége az ő életének, halálának, feltámadásának. Az Ószövetség könyvei adják a feltétlenül szükséges háttérrel az Újszövetség megértéséhez. Az Újszövetség könyvei pedig folytatják és kiteljesítik a megváltás történetét, amely már az Ószövetségben elkezdődött.

AZ ÓSZÖVETSÉG KÖNYVEI

Ezt a 39 könyvet sok különböző szerző írta le az ókori Izrael nyelvén, vagyis héberül. Néhány kisebb részlete arám nyelven íródott, mert ez volt az akkori idők nemzetközi nyelve. A legrégebbi iratok kb. 3500 éve, a legújabbak 2500 évvel ezelőtt keletkeztek. Műfajukat tekintve vannak közöttük törvény-gyűjtemények, történelmi krónikák, költemények, ének-szövegek, tanítások, bölcsék mondásai, és próféciaik.

Az Ószövetség könyveit gyakran három csoportra osztják: a Törvény, a Próféták, és az egyéb szent iratok. A Törvény öt könyvből áll, amelyeket szoktak „Mózes öt könyvének” is nevezni. Közülük az első a Teremtés Könyve — általában ez az egész Biblia első könyve is. Ez a könyv beszél az

egész világ, és benne az emberpár teremtéséről, az első bűnről, amit Isten ellen elkövettek, az Özönvízről, arról az egyetlen családról, amelyet Isten megmentett, és Isten kiválasztott népének, Izraelnek eredetéről.

ÁBRAHÁM TÖRTÉNETE

Isten megígérte Ábrahámnak, hogy egy hatalmas nemzet apjává teszi. Azt is megígérte, hogy neki és utódainak ad egy bizonyos területet, hogy az a saját országuk legyen. Ábrahám nem tudta elképzelni sem, hogyan fogja Isten mindezt beteljesíteni, mégis bízott Istenben. Ez nagyon tetszett Istennek. Ábrahámnak késő öregségében fia született, akit Izsáknak nevezett. Izsák fia volt Jákób (később Izraelnek hívták), akinek tizenkét fia született.

IZRAEL SZABADULÁSA A RABSZOLGASÁGBÓL

Mivel aszályos évek jöttek, Jákób és családja Egyiptomba költözött, ahol bőséges élelem és könnyebb élet várt rájuk. Az itt töltött kb. 400 év alatt ez a család néhány milliós nemzetté növekedett, azonban Egyiptom uralkodója rabszolgákká tette őket. Mózes második könyve elmondja, hogyan szabadította ki Isten Izrael népét az egyiptomi rabszolgaságból, Mózes, a próféta vezetésével. Isten kettéválasztotta a Vörös-tengert, hogy választott népét átvezesse rajta, de ugyanakkor elpusztította az egyiptomi hadsereget, amely Izraelt még a tenger fenekén is üldözte. Valahol az Arab-félszigeten, az egyik hegynél Isten szövetséget kötött népével, Mózes közvetítésével. Ebben az „Öszövetség”-ben (mai szóval „régisövetségben”) Isten parancsokat adott, ígéreteket tett népének, és tanította őket — ezeket együttesen „Mózes Törvényének”, vagy egyszerűen „Törvény”-nek nevezik. Ezek közé tartozik a „Tízparancsolat” is, amelyet Isten maga írt fel két kőtáblára, és adott át Mózesnek.

A Szövetség megkötésekor Izrael népe megígérte, hogy engedelmeskedni fog Istennek. Azonban mégis fellázadtak ellene, és engedetlenek voltak — ezért 40 évig kellett a pusztában vándorolniuk. Ezután Mózes utódja, Józsué vezette be a népet arra a földre, amit Isten megígért.

IZRAEL ÉS JÚDA KIRÁLYSÁGA

A nép királyt akart, hogy az uralkodjon felettük. Az első királyt Saulnak hívták. Ő azonban nem engedelmeskedett Istennek, aki egy pásztorfiút választott helyette Júda törzséből. Dávid volt ez a kiválasztott, akit Isten nagyon szeretett. Megígérte neki, hogy Izrael jövőbeli királyai mind az ő utódai közül kerülnek ki. Dávid elfoglalta Jeruzsálemet és az ország fővárosává tette. Itt jelölte ki a helyét a Templomnak is, amelyet azután a fia, Salamon épített fel.

Egy nemzedékkel később polgárháború tört ki, és a nemzet kettészakadt. Ettől kezdve az északi törzseket és országukat Izraelnek, a déli törzseket és országukat pedig Júdának nevezték. A „zsidó” szó ez utóbbiból származik, és eredetileg azt jelentette, hogy „Júda törzsébe, vagy királyságába tartozó”. Az északi ország, Izrael királyai rossz irányba vezették népüket: engedetlenek voltak Isten Törvénye iránt. Isten sok próféta által igyekezett visszafordítani és figyelmeztetni őket, de nem hallgattak a szavára. Ezért végül Kr.e.

722-ben Asszíria hadserege elpusztította Izraelt, és annak fővárosát, Samáriát, a népet pedig áttelepítette és szétszórta az Asszír birodalom különböző tartományaiba.

Júda hűséges maradt a Szövetséghez, és Dávid király utódai még az asszír hódítás után is sokáig uralkodtak Jeruzsálemben. Végül azonban a déli országot is elfoglalta az ellenség. A Babiloniai Birodalom serege Kr.e. 587-ben elfoglalta Júdát, lerombolta Jeruzsálemet, sőt, még a Templomot is, a népet pedig áttelepítették a birodalom más részébe.

Hetven évvel később a Perzsa Birodalom királya, Cyrus elfoglalta Babilont, és megengedte a zsidóknak, hogy hazatérjenek Júda földjére. Egy részük valóban haza is tért, újjáépítette Jeruzsálemet és a Templomot. De nem kapták vissza függetlenségüket, az ország gyenge és kicsiny maradt, és a Templom sem nyerte vissza régi dicsőségét.

Később Júda görög, majd római uralom alá került. A zsidók mindig reménykedtek benne, hogy Isten megszabadítja őket az idegen elnyomóktól, visszaadja szabadságukat és helyreállítja országukat. Várták azt az időt, amikor Isten királysága („országá”) eljön, Isten újra olyan királyt ad nekik, mint amilyen Dávid volt: a Messiást. Ezt a királyt — a próféciák szerint — Dávid családjából várták. Úgy gondolták, hogy Isten ilyen módon fogja beteljesíteni azokat az ígéreket, amelyeket az Írásokban olvastak.

Az Újszövetség könyvei mutatják meg, hogy Isten ezeket az ígéreket valóban be is teljesítette JÉZUS KRISZTUS által, de egészen másképpen, mint ahogy az akkori emberek várták.

AZ ÚJ SZÖVETSÉG

Az előbbieken láttuk, hogyan kezdett hozzá Isten a terve megvalósításához. Kiválasztott magának egy nemzetet, szövetséget kötött velük, és ezzel előkészítette őket arra, hogy az isteni igazságosságot és jóságot megértsék. A prófétákon keresztül kijelentette, hogy egy új, tökéletes és szellemi természetű Királyságot készít, amely már nem a régi, hanem egy új és jobb szövetségen alapul. Ez a Királyság az egész világ számára áldást fog jelenteni. Előbb azonban a megígért Messiásnak kellett eljönnie, hiszen ebben a királyságban ő lesz a király. A próféták nagyon sok mindent elmondtak az ő megérkezéséről: hogy hol fog megszületni, milyen természetű lesz, milyen tetteket fog véghezvinni, stb. Végre valóban eljött az ideje, hogy a Messiás a színpadra lépjen, és létrehozza az Új Szövetséget.

Az Újszövetség könyvei elmondják, hogy JÉZUS a várva-várt Messiás, vagyis a Krisztus (mindkét szó azt jelenti: „felkent”, vagy: „akit szent olajjal megkentek”). Ő az, aki által Isten az ígért Új Szövetséget megkötötte. A Régi Szövetséggel ellentétben Isten ezt az Új Szövetséget minden ember számára felkínálta. Elmondják az írások azt is, hogyan válaszoltak Isten szeretetének nagylelkű ajánlatára az emberek az első században, és hogyan lettek részesei az Új Szövetségnek. Parancsokat és tanácsokat adnak ezek az írások Isten népének, hogyan éljenek ebben a világban. Elmondják azt is, milyen áldásokat ígér Isten az övéinek, mind ebben a jelenlegi, mind a jövőbeni életben.

Az Újszövetség írásai 27 különböző „könyvet” tartalmaznak, amelyeket legalább nyolc szerző írt le. E könyveknek számos görög nyelvű kézírata maradt fenn. Ezt a nyelvet használták a legtöbben az első században, a Római Birodalomban. Az írások nagyobb részét négy „apostol” írta le. Az apostolokat Jézus választotta ki és vette maga mellé, hogy vele járjanak, és képviselői legyenek. Hárman e négy közül, Máté, János és Péter abba a 12 fős tanítványi csoportba tartoztak, amely Jézust földi élete során mindenhová elkísérte. A negyediket, Pált, Jézus már a Mennybe való visszatérése után választotta ki, csodálatos körülmények között.

AZ ÚJSZÖVETSÉG KÖNYVEI

A következő rövid összefoglalások egyúttal bevezetésül is szolgálhatnak az egyes könyvekhez.

Máté evangéliuma szerzője a 12 apostol közé tartozott, akik Jézussal jártak. Máté zsidó adószedő volt, de amikor Jézus megszólította, mindent hátrahagyva követte őt. Azt a beszámolót, amit ő írt Jézus életéről, „Máté evangéliumának” (örömhírének) nevezzük. Ennek az a jellegzetessége, hogy az ószövetségi próféciák beteljesedését hangsúlyozza Jézus életében és halálában. Tartalmát tekintve Jézus tanításait állítja a középpontba. Úgy tűnik, Máté elsősorban a zsidó származású olvasóknak írta művét.

Márk evangéliuma a legrövidebb a négy evangélium közül. Írója, János Márk nem tartozott ugyan az apostolok közé, de fiatal korában némelyik apostol útítársa volt. Stílusa szűkszavú, főleg az eseményeket mondja el. A többi evangéliumhoz képest kevesebbet foglalkozik Jézus tanításaival. Úgy látszik, ő elsősorban a római neveltetésű embereknek szánta művét, nem a zsidóknak. Jézusnak azokat a tetteit állítja a középpontba, amelyek bizonyítják, hogy valóban Jézus az Isten Fia, és amelyekből látható, hogy Isten Királyi uralma („országa”) elérkezett. Fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy Jézus megváltói munkája — amelynek céljából Isten elküldte — csak akkor vált teljessé, amikor Jézus a kereszten meghalt. Egyúttal azt is megmutatja, hogy csak ezután ismerték fel az emberek, hogy Jézus valójában kicsoda, és mit jelent őt követni.

Lukács evangéliuma Lukács jól képzett orvos volt, aki Pál apostol csoportjába tartozott, és sokszor együtt utazott vele. Tehetséges író, aki ezen kívül az „Apostolok cselekedetei”-t megírta. Úgy tűnik, Lukács ismerte Márk evangéliumát és Máté evangéliumának nagy részét is, de úgy válogatta ki beszámolója anyagát, hogy az a nem zsidók számára jól érthető legyen. Úgy ír, mint egy történész, aki igyekszik rendszeresen és pontosan beszámolni Jézus életéről. Mégsem az eseményeket, hanem Jézus személyét állítja a középpontba: azt a személyt, aki szeretettel, törődéssel, együttérzéssel fordul az emberekhez, tanítja őket az élet valódi értelmére, személyválogatás nélkül mindenkinek akar és tud segíteni mindenkinek bármilyen esetben, és aki az örök életet hozta el a számunkra.

János evangéliuma sok tekintetben különbözik a másik háromtól. Ez már a legelső — gyönyörű és mélységes értelmű — mondatokból is meglátszik. Sok olyan leírást, eseményt, tanítást találhatunk benne, amely a többi

evangéliumból hiányzik. János apostol úgy mutatja be Jézust, mint Messiást (Krisztust), vagyis az Isten Fiát, és minden ember Megváltóját.

Az Apostolok Cselekedeteit is Lukács írta. Ott folytatja, ahol az evangéliuma befejeződik: Jézus, a Mennybe való felemelkedése előtt utasításokat ad az apostoloknak. Kiküldi őket, hogy az egész világon mindenhol, minden népnek hirdessék az örömhírt, Isten szeretetének üzenetét. Jézus azt akarta, hogy tanítványai mindenkinek mondják el, amit megértettek küldetéséből, üzenetéből: hogy azért jött a földre, hogy minden ember megszabadulhasson a bűneitől és azok következményeitől. Lukács maga is részt vett az apostolok kalandokkal teli utazásaiban — és mindenről hűségesen beszámolt. Különösen Péter és Pál apostol tevékenységét követi nyomon. Bemutatja, hogy egy maroknyi Jézus-tanítvány, Jeruzsálemből kiindulva hogyan terjesztette el a Jézusban való hitet: előbb Júdeában, Samáriában, majd hamarosan az egész ókori Római Birodalom területén.

Az Újszövetség írásainak következő csoportja Pál apostol leveleiből áll. Pál, akit anyanyelvén Saulnak hívtak, művelt zsidó volt. A ciliciai Tarszus városából (ma Törökország DK-i része) származott, de tanulmányait Jeruzsálemben végezte. A farizeusok csoportjának egyik vezetőjeként fiatalabb éveiben hevesen ellenezte a Jézust követő tanítványok mozgalmát, sőt üldözte is őket. Jézus azonban megjelent neki, és egész életét megváltoztatta. Tíz évvel később már ő is utazni kezdett, a Jézus Krisztusról szóló örömhírt hirdette, és számos gyülekezetet (Jézus tanítványainak közösségét) alapított, mindenfelé az egész Birodalomban. Ezekben az években a gyülekezeteknek és barátainak, munkatársainak sok levelet írt, amelyek közül tizenhárom az Újszövetség része lett.

A Rómaiakhoz írt levél a leghosszabb és legteljesebb Pál levelei közül. A többi levele olyanoknak szól, akiket már jól ismert: gyülekezeteknek, amelyeket ő alapított, a munkatársainak, vagy olyanoknak, akiket személyesen tanított. Ez a levél azonban a Rómában lévő hívőknek szól, akiket nem ismert személyesen, hiszen akkor még nem járt abban a városban. Körülbelül Kr.u. 57-ben írta Görögországból, amikor még csak tervezte, hogy Rómába fog utazni. Ez a levél a legalaposabb kifejtése az evangélium üzenetének, és annak, hogy ez minden embernek szól, származásra való tekintet nélkül.

Az első és második korinthusi levél azok közé a levelek közé tartozik, amelyeket Pál a Korinthus városában (D-Görögország) lévő gyülekezetnek írt. Az első levélben főleg a korinthusi gyülekezet gondjaival és nehézségeivel foglalkozik, illetve bizonyos kérdésekre válaszol, amiket a korinthusiak tettek fel egy korábbi levélben. Ezek során szóba kerül a házasság, a hívők egysége, bizonyos szexuális bűnök, az elválás, a Szent Szellem ajándékai, és más témák. Különösen figyelemre méltó a levél 13. fejezete, amely a szeretetről szól. Pál úgy látja, hogy ez a megoldás a korinthusiak minden problémájára. A második levélben Pál védekezik azok ellen a kritikák ellen, amelyekkel a korinthusi gyülekezet egyes tagjai ellene támadtak, és Jézus Krisztus valódi tanítványainak és szolgálóinak jelleméről ír.

A Galatákhoz írt levelében Pál olyan kérdésekkel foglalkozik, amelyek a Galácia tartományában lévő gyülekezetekben merültek fel. Ezeket a gyülekezeteket Pál alapította, később azonban bizonyos zsidó tanítók hatása alá kerültek, akik Jézus tanításaitól nagyon különböző téves tanokat hirdettek. Ez az ellentét az egyik leglényegesebb pontját érintette a keresztény tanításnak. Az volt a kérdés, hogy Isten milyen alapon fogad el bennünket. Mivel Pál akkor nem tudott Galáciába utazni, ebben a levélben határozottan szembefordult a kérdéses tévtanítással. Sok olyan alapvető kérdéssel foglalkozik benne, amelyet a későbbiekben a rómaiakhoz írt levelében még részletesebben tárgyalt.

Az Efezusiaknak írott levelet Pál egy börtönből küldte az efezusi gyülekezetnek, de nem tudjuk, hogy pontosan mikor és hol írta. A levél témája Istennek az a terve, hogy minden hívő embert Jézus Krisztus uralma alatt egyesítsen. Bátorítja a hívőket, hogy egymással harmóniában éljenek, és szánják oda magukat Isten terve megvalósítására.

A Filippiekhez írt levél szintén börtönben született, valószínűleg Pál római fogsága idején. Abban az időben Pálnak sokféle bajjal és gonddal kellett megküzdenie, ez a levél mégis tele van reménnyel és örömmel, amely az Istenben való feltétlen bizalomból fakad. Pál azért írta, hogy bátorítsa a filippi gyülekezetet és megköszönje nekik anyagi támogatásukat.

A Kolosséiakhoz írt levél címzettje a Kisázsiaiában (ma Törökország) lévő Kolossé városának gyülekezete. Pál ebben is bizonyos tévtanításokkal harcol, amelyek ott felütötték a fejüket, és számos gyakorlati tanácsot is ad. A levél egyes részei hasonlóak az Efezusi levélhez.

A Thesszalonikaiakhoz írt első és második levél valószínűleg a legkorábbiak Pál fennmaradt levelei közül. Amikor Pál először utazott Macedóniába (ez a terület ma Görögország É-i része), Thesszalonika városában is hirdette az örömhírt. Sokan hittek benne, kialakult a gyülekezet, de Pálnak hamarosan tovább kellett utaznia. Ezeket a leveleket bátorításul szánta a hitben kezdőknek, megmagyarázott egyes dolgokat, amiket nem értettek, különösen Jézus visszajövetelével kapcsolatban. A második levél folytatja az első témáit.

A Timóteushoz írt első és második, valamint a Tituszhhoz írt leveleket Pál élete végén küldte két legközelebbi munkatársának. Timóteust Efezusban, Tituszt pedig Kréta szigetén hagyta, hogy segítsenek az ottani gyülekezetek szervezésében, egészséges működésében, és a helyi gyülekezeti vezetők ki-nevelésében. A Timóteushoz írt első levélben és Titusz levelében Pál részletesen foglalkozik a vezetők kiválasztásának alapelveivel, és a gyülekezeti élet bizonyos kérdéseinek megoldásával. A Timóteushoz írt második levelében Pál nagyon személyes hangon szól szeretett munkatársához: tanácsokat ad neki, és biztatja, hogy kövesse példáját a hitben, bátorságban és kitartásban. Ezt a levelet Pál a börtönből írta, abban a meggyőződésben, hogy pályafutása hamarosan véget ér.

A Filemonhoz írt levél körülbelül ugyanakkor keletkezett, mint a Kolosséiakhoz írt levél. Címzettje, a Kolosséban élő hívő Filemon, akitől

egyik rabszolgája megszökött. Ez a rabszolga, Onézimusz, később Pál hatására hívő lett. A levélben Pál kérleli Filemont, hogy fogadja vissza Onézimuszt, és bocsássa meg, ha valami kárt okozott.

Pál levelein kívül az Újszövetség még nyolc olyan levelet tartalmaz, amelyet Jézus más tanítványai írtak. A **Zsidókhöz írt levél** szerzője ismeretlen. Valószínűleg a Jézusban hívő zsidóknak írta, hogy hitükben erősítse őket, nehogy eltávolodjanak Jézustól. A levél írója hangsúlyozza, hogy Jézus feljebbvaló mindennél és mindenkinél, hiszen örökkévaló Főpap, és az általa megkötött Új Szövetség sokkal különb, mint a Régi Szövetség (Ószövetség), az ószövetségi papság és rendtartás. Végül arra bátorít, hogy minden körülmények között bízzunk Istenben, aki úgy bánik velünk, mint fiaival.

Jakab levele nagyon gyakorlatias. Jakab apostol valószínűleg Jézus féltestvére volt, aki saját magát mégis Isten és Jézus szolgájának nevezte. Tanításai világosan tükrözik a zsidó neveltetés hatását. Főbb témái: igazságosság, jogosság, a szegények megsegítése, a világgal való barátság, bölcsesség, önuralom, kísértések, próbatételek, az Isten üzenetének meghallása és megcselekvése, a hit és a tettek, türelem és imádság.

Péter első és második levelét Péter apostol írta különböző városokban élő hívőknek. Szól a reménységről, és a szenvedésről, amelyet az ellenséges világ okoz, és biztatja őket, hogy Isten nem felejteti el népét. Emlékeztet rá, hogy Isten megbocsátotta bűneiket Jézus Krisztus által, és megáldotta őket. Második levelében főleg a hamis tanítások veszélyeire figyelmeztet, és Krisztus visszajöveteléről ír.

János három levelét János apostol írta. Ezekből a levelekből az isteni szeretet biztatása árad: annak a megerősítése, hogy Isten elfogadja azokat, akik Jézusban hisznek. Arról tanít, hogy Isten iránti szeretetünket azzal mutathatjuk meg, hogy azokat szeretjük, akik a közelünkben vannak, és azzal, hogy véghezvisszük Isten ránk vonatkozó akaratát. Sürgeti Jézus követőit, hogy tettekkel szeressék egymást, figyelmeztet a hamis tanítások és az istentelen viselkedés veszélyeire.

Júdás levelének írója Jakab apostol testvére, és Jézusnak féltestvére. A hűségre biztatja olvasóját, óv a hamis tanítóktól, akik a gyülekezetekben zavart támasztanak.

A Jelenések könyve János apostol látomásait tartalmazza, és az Újszövetség minden más könyvétől különbözik. Mondanivalóját jelképekbe öltözteti. Ezek sok hasonlóságot mutatnak az Ószövetség bizonyos képeivel, látomásaival, próféciaival és jelképes személyeivel — amelyek egyúttal segítséget nyújtanak a Jelenések könyve megértéséhez is. Erős biztatást jelentenek ezek Jézus minden követőjének, mert a gonosz feletti végső győzelemről beszélnek, amelyet Isten ereje tesz lehetővé, s amelyben Jézus a mi vezetőnek és segítőnk.

A BIBLIA ÉS A MAI OLVASÓ

A mai olvasónak szem előtt kell tartania, hogy a Biblia könyveit több ezer évvel ezelőtt írták, olyan kultúrákban és körülmények között, amelyek

nagyon különböznek a miénktől. Igaz, ezek az írások olyan általános érvényű alapelvekről szólnak, amelyek minden körülmények között érvényesek. Mégis, sok történelmi eseményt említenek, utalásokat tartalmaznak a korabeli körülményekre, példákkal és példázatokkal illusztrálják mondanójukat — amelyeket csak a korabeli kultúra ismeretében lehet igazán megérteni. Például, Jézus egyik jelképes történetében a szántóföldi vetést használja hasonlatnak, és olyan körülményeket említ, amelyeket a mai olvasónak már elképzelni is nehezebbé esik. Mégis, az a tanulság, amit ebből a példázatból levon, ma is érvényes minden emberre.

A mai olvasó számára a Biblia világa kissé különösnek tűnhet. Az akkori emberek szokásai, viselkedése, vagy beszédmódja szokatlan a számunkra. Nyilvánvaló, hogy ezeket a dolgokat nem szabad a mai világ mércéjével mérni, hanem az akkori körülmények között kell értelmezni. Fontos, hogy tudomásul vegyük, a Biblia nem azért íródott, hogy valamilyen tudományt rögzítsen. Alapvetően történelmi eseményeket tár elénk, és megmutatja, mi a jelentősége ezeknek minden ember számára. A Biblia tanításai egyetemes érvényű igazságokat tartalmaznak, amelyek messze túlmutatnak a tudomány illetékességének területén. Ezek az igazságok ma is érvényesek, mivel az ember szellemi szükségére vonatkoznak, amelyek nem változnak.

Aki elfogulatlanul olvassa a Bibliát, az mindenképpen sokat épülhet belőle. Számos értékes ismeretet nyer az ókori világ történelméről és kultúrájáról. Megismeri Jézus Krisztus életét és tanításait, és megérti, mit jelent Jézus követőjének lenni. Alapvető megértésre jut a szellemi dolgokban, és gyakorlati útmutatást kap az örömteli élethez. Még az élet legnehezebb kérdéseire is megtalálja a választ. Valóban, számos jó okunk van arra, hogy a Bibliát olvassuk. Akik nyitott szívvel és értelemmel olvassák, felfedezhetik és megtalálhatják, milyen tervet készített Isten a számukra.

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center

Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center

All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center

P.O. Box 820648

Fort Worth, Texas 76182, USA

Telephone: 1-817-595-1664

Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE

E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html>